

'Pooooooortaakaaaaa'

Ödüllü şair ve eğitim yöneticisi Cahit Ökmen'in küçük bir kızın gözünden dünyayı anlattığı şiirlerine sanatçı Sadi Güran'ın desenleri eşlik ediyor.

FISUN YALÇINKAYA

Bir çocuğa şiir nasıl anlatılmaz? Mesela ünlü şairlerin öneminden bahsederek anlatamazsınız. Şiirin felsefeden başka, sanattan başka, edebiyattan başka olduğunu açıklamaya da gerek yoktur anlatırken. Çocuk zaten bunları bilmez. Ona kelimeleri anlatabilirsiniz. Ki en sevdiği şeylerdendir yürümek, zıplamak, ses çıkarmak gibi eylemlerle beraber. "Pooooooortaakaaaaaall" diyerek koşuyordu bir arkadaşımın minik oğlu Can. Şimdi hatırlamaz çünkü ilkokula başladı, yani kocaman oldu, o zaman üç yaşında ya var ya yoktu. Portakalı yemesini sevdiğinden de değil, sadece 'portakal' demeyi sevdiğinden. Bu kelimeyi bin kere başka şekillerde bağırarak tekrarlamaya bayıldığından. Önce o'yu uzatmak a'ları bağarmak bunu söylerken konuşma sesinin daha tuhaf çıktığını fark etmek oyununu oynayan Can gibi, çocukların kelimeleri keşfetmelerini şiirle ilk tanışmaları belki de...

Şimdi bir çocuğa şiir nasıl anlatılır, sorusuna gelelim. Bu soruyu tertemiz bir dille yanıtlayan kitabın başlığı bana Can'ın portakalını anımsattı: "Portakal Yıldızı". Kitabın yazarı uzun yıllar edebiyat öğretmenliği yapan, ardından şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanan ilk şiir kitabı "Melankolik Masal" 1998'de yayımlanan ödüllü şair Cahit Ökmen. Çocuklar için yazılmış şiirlerden olu-

şan Günışığı Kitaplığı'ndan yayımlanan "Portakal Yıldızı", şairin ikinci şiir kitabı olma özelliği taşıyor.

Kız çocuğunun gözünden

Çocukların pek sevdiği, pek de merak ettiği; masallara, çocuk kitaplarına sıkça konuk olan Ay'a şair 'portakal yıldızı' diyor: "göğün portakal yıldızı / kalbimin düğmesi misin / yüzünü gölgeleyen bulutların / lacivert iplikleriyle dikili / senin salıncağında uyur dağlar/ benim düşlerimin kırında..."

Kitabı kızı Pera'ya adayan şair Ökmen, aslında şiirlerini de sanki kızının gözünden yazıyor. Birçok yerde annesi ve babasından bahsederek; arkadaşlarını, dünyayı, hayvanları, gökyüzünü ve masalları merak eden küçük bir kız çocuğunun sesiyle konuşuyor şiirler. Kitap didaktik olmaktan uzak, sanki bu kız çocuğunun elinden tutarak onun gördüğü dünyada dolaşan şiirlerden oluşuyor. Çocuklara "Uçan Dağ" şiirinde dağı ejderha sanan kuşları ve onların haklılığını anlatırken erişilmez gözükten hayallerin aslında mümkün olduğunu söylüyor. Tek tek hayvanları anlattığı "Perdedeki Hayvanlar" şiirinde çocukları sinemayla ne kadar da güzel tanıştırıyor: "... sine ma dedikleri / bir pastanın mumlarını söndürür gibi / tel örgülere / kafeslere / üfledikleri / bir hayvanat bahçesi mi..."

"Küçük Kara Balıklar" şiirinde "yeni dünyalar keşfetmeye / yolculuk var..." diyerek çocuk edebiyatının en özgün isimlerinden Samed Behrengi'ye selam gönderiyor. "Kuzum" şiirinde ise Kurban Bayramları'nda çoğumuzun boynunu bükük bırakan, öncesinde çocukların arkadaş olduğu kuzunun, bayram günü uğurlanışının hüznü öyküsünü anlatıyor.

Kayıpta gezen avare tavşan

Kitaba serbest illüstratör olarak çalışan ve çocuk kitapları resimleyen, Bant dergisi kuruluşunda ve müzikli çizgi roman "Netame" gibi projelerde yer alan, farklı kentlerde karma ve kişisel sergilerde eserlerini sergileyen sanatçı Sadi Güran'ın çizimleri eşlik ediyor. Bu çizimler bazı yerde şiirin görsel eşlikçisi olarak onu renklendiriyor. Bazı yerlerde de şiirin içinden fark etmediğiniz bir parçayı görmemizi sağlıyor. Şair "Sevinç" şiirinde "Babam bulut tüylü bir kedi çıkarır göğsünden / hayal peşinde koşarsız gündüz gece / rüyamda pati izleri..." derken çizimde muzip bir kedi bakıyor örneğin. Bu kedinin oyuncu karakteri Güran'ın çizimleriyle canlanıyor. Kayıpta giden avare, tembel bir tavşan çizimi ise "Dört Mevsim" şiirindeki "...ikindinin beşiğini tıngır mıngır sallarken / kulağı kiraz küpeli akşam / masalların serinliğine sığınıyor / saçlarımdaki terlemiş tavşan / yaz işte / çıtır çıtır yanıyor yıldızlar ağustosta / ayaklarım masmavi bir suda..." kısmı-

"Portakal Yıldızı"
Cahit Ökmen
Günışığı Kitaplığı
Fiyatı: 14 TL

Neden kemancılar gökte?

Kitapta çocuklara sanat tarihini sevdirecek şiirler de var. Bunlardan ilki "Chagall Amca"da, şair "...dünyayı derin uykusundan uyandırmak için mi / horozlar ve kemancılar gökte / ama chagall amca sesler değil de / sanki renkler yağdırıyor / üstümüze..." diyerek ressam Marc Chagall'in çokça resminde yer eden horoz, kemancı, keçi gibi figürleri anlatıyor. Sanat tarihine uzanan bir diğer şiiri Vincent van Gogh'un "Yıldızlı Gece" tablosuna kapı aralayan "Bayan van Gogh" şiiri. Diğeri ise "Müzedeki Sesler". Bu şiirde şair "...bin yıllarca öncesinin / heykel yapan ellerine serinlik vermiş / bin yıllar sonra saçlarını dalgalandıran aynı rüzgar / onun sesiyle okşar taş ve bronzları / müzedeki hayalet bir gitar..." diyerek arkeolojik alanlar ve müzelere davet ediyor çocukları.

na o kadar yaklaşıyor ki bu çizimi akılda tutmak şiiri de ezberlemek gibi oluyor. Dağlar, ejderhalar, denizler, kanguru-lar, kuşlar, çiçekler, sonbahar ve dahası kitapla çocukların dünyasına adım atan tüm temalara bu çizimler dokunuyor. Çizimlerle birleşince "Portakal Yıldızı" çok sevilen çocuklar için sevgiyle kurulan bir dünyanın şarkısını söylüyor. ■